

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 2. Matrimonium est verè & propriè novæ legis Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

fiæ. Quæ causa est Augustino conc. 2. in Pfal. 88. dicendi: *amemus Dominum Deum nostrum, amemus Ecclesiam ejus; illum sicut Patrem, istam sicut Matrem. Matrimonium hoc magna charitate compaginatur. Nemo offendit unum, & promeretur alterum. Nemo dicat: etsi in parte Donati (seu Lutheri vel Calvinii) sum, Deum tamen colo, & veneror. Quid prodest, si Dominum confiteris, Deum honoras, ipsum prædicas, Filium ejus agnoscis sedentem ad dexteram Patris, & blasphemas Ecclesiam ejus? Quid tibi prodest venerari Patrem, qui offensam vindicat Matrem?*

5 Cæterum etiam matrimonium ab initio (largiore sensu dicto) fuit Sacramentum, & Magister l. 4. dist. 26. dicit, quod *Matrimonii Sacramentum ante peccatum legitur institutum à Domino, non ad remedium, sed ad officium* (quod absque cogente fundamento Vasquez de matrim. disp. 21. c. 1. & seqq. notat, tamquam fidei contrarium) hoc saltem certum est, quod ante Christi adventum, gratiam ex opere operato non conferebat, uti confert in nova lege. In qua Christus ipsum elevavit ad dignitatem Evangelici Sacramenti. Quod enim verè sit Sacramentum novæ legis, fide certum est; quia definitum est in Tridentino sess. 24. c. 1. & can. 1. his verbis: *si quis dixerit, Matrimonium non esse verè & propriè unum ex septem Legis Evangelicæ Sacramentis, à Christo Domino institutum; sed ab hominibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre, anathema sit.*

CAPUT II.

Matrimonium est verè & propriè novæ legis Sacramentum.

6 Illud enim inter novæ legis Sacramenta anniversarium, Sancti Patres nostri, Concilia, & universalis Ecclesie Traditio semper docuerunt, ait Tridentinum cap. 1. citato. Id denique (ut paulò antè dixit) Paulus Apostolus innuit, dicens: *viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam... mox subjungens: Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico, in Christo & Ecclesia. Hoc etiam Apostoli loco Florentinum utitur in Decreto Eugenii, his verbis: septimum est Sacramentum Matrimonii, quia est signum conjunctionis Christi cum Ecclesia, secundum Apostolum, &c.*

7 Et idè locum istum Apostoli prorsus inefficacem existimare non debent Catholici; cum eo uti sint Patres Florentini ac Tridentini. Et merito: quia licet Apostolus ibi ex parte loquatur de matrimonio Protapatentum, imò etiam de matrimonio Gentilium, præcipuè tamen de matrimonio Christianorum, ut patet ex subjecto & fine descriptionis ipsius. Ibi namque fidelibus scribit, finisque descriptionis ipsius est hortari Ephesios conjugatos, ut se invicem diligant, sicut Christus dilexit Ecclesiam. Et ut ad id efficaciter hortetur, dicit, matrimonium ipsorum esse Sacramentum magnum, quia significat conjunctionem Christi cum Ecclesia. Est autem duplex conjunctio Christi cum Ecclesia: una per naturæ conformitatem, quæ facta est per Incarnationem. Altera per gratiam & charitatem, quæ Christus ut Sponsus, Ecclesie ut Sponsa suæ, archetissimo dilectionis nexu connectitur. Utramque hanc conjunctionem Christi cum Ecclesia representat matrimonium Christianorum, ratione duplicis unionis, quæ in ipso reperitur. Quarum una est civilis & naturalis, orta ex contractu, per quam representatur prior unio Christi cum Ecclesia; & ista representatio reperitur etiam in matrimonio Gentilium. Altera, per quam posterior conjunctio significatur, est spiritualis, quæ oritur ex gratia Sacramenti, quæ cum sit gratia

dilectionis & charitatis conjugalis, de ea, utpote maximè faciente ad propositum ipsius, maxime loquitur Apostolus. Matrimonium proinde Christianorum & Sacramentum est repræsentativè, in quantum repræsentat duplicem illam conjunctionem Christi cum Ecclesia: & Sacramentum est verè & propriè, in quantum confert gratiam conjugalis istius dilectionis, quæ Christiani conjuges se invicem diligere debent, sicut Christus dilexit Ecclesiam. Quam gratiam per matrimonium Christianorum conferri amplius significat & explicat 1. Timoth. 2. ubi innuit, per Matrimonii Sacramentum quatuor gratiæ dona conjugibus necessaria conferri. 1. gratiam fidei, seu fidelitatis. 2. gratiam dilectionis. 3. gratiam sanctificationis, ut sciant vas suum possidere in sanctificatione & honore. 4. gratiam sobrietatis, quæ libidinem & concupiscentiam reprimat, & ad debitum modum reducant. De Christiana quippe conjugata dicit, quod *salvabitur per filiorum generationem, si permanent in fide, dilectione, & sanctificatione, cum sobrietate.* Quasi dicitur, quod in co statu salva fiet, si permanent in illis donis, quæ in matrimonii celebratione accipiunt.

Quod autem Tridentinum loco citato addit, 8 Concilia, Patres, & Traditionem semper annuerunt Matrimonium inter novæ legis Sacramenta, constat imprimis ex Concilio Florentino in Decreto unionis Armenorum, ubi septem novæ legis Sacramenta recensentur, & inter illa Matrimonium numeratur. Deinde Concilium Constantinense, in condemnatione Joannis Hus, ipsum cum sequacibus damnat, quod septem Ecclesie Sacramenta fideliter non constituitur.

Quod ad Patres attinet, Traditionemque, Ambrosius l. 1. de Abraham c. 7. dicit, *eam, qui conjugii thorum polluit, Sacramenti celestis amittere consortium.* Cyrillus noster Alexandrinus l. 2. Joann. c. 22. vocat nuptias sanctas, atque Christum suâ institutione sanctificasse principium natiuitatis nostræ, & in ipsis nuptiis præparasse gratiam hominibus nascituris. Idem habet S. Leo epist. 92. Augustinus l. de fid. & oper. c. 7. in Ecclesia nuptiarum non solum vinculum, verum etiam Sacramentum, ita commendatur, ut non liceat viro uxorem suam alteri tradere. Et lib. de bono conjug. c. 18. in nostrarum nuptiis plus valet sanctitas Sacramenti, quam secunditas veri. Et ibidem c. 7. matrimonii Christiani, præ matrimonio Gentilium, indissolubilitatem probat ex eo quod illud, non istud, sit Sacramentum. Et cap. 24. sicut & lib. de nuptiis & concupis. c. 10. eodem modo de Matrimonio loquitur, ac de Baptismo & Ordine, quoad Sacramenti rationem. Et tr. 9. in Joan. *Dominus invitatus venit ad nuptias, ut conjugatis castitas firmaretur, & consensu Sacramentum nuptiarum.*

Denique (paribus omis) Lucius III. cap. ad 10. abolendam extr. de hæreticis Matrimonium inter cætera Ecclesie Sacramenta recensit, anathema dicens *is qui de Sacramento corporis & sanguinis Domini nostri Jesu Christi, vel de Baptismo, seu de peccatorum confessione, Matrimonio, vel reliquis Ecclesiasticis Sacramentis aliter sentire aut docere non metuit, quam sacrosancta Romana Ecclesia prædicat & observat.*

His accedit perpetuus Ecclesie Orientalis cum 11 Occidentali quoad hoc consensus, ut constat ex Florentino, & censura Hieremie Patriarchæ Constantinopolitani c. 7. Orientales namque, seu Græci, etsi ab annis 800. schismatici, tenent septenarium Sacramentorum numerum, sicut Latini. In quem numerum si non consentirent ante schisma, non consentirent nunc. Neque enim in hoc puncto ad Latinos accedere voluissent, nisi perpetua Ecclesie Græcæ, sicut & Latine traditio

ditio septenarium illum numerum docuisset.

12 Accedit & ratio: congruebat enim legi gratiæ; ut matrimonium elevaretur in Sacramentum, quo gratia conjugibus præstaretur ad mutuam inter se dilectionem, ad sanctum conjugii utrumque ad piam filiorum educationem, ad rectam familiæ administrationem, & onera matrimonii constanter sustinenda.

13 Sed quandomam (inquies) Matrimonii Sacramentum Christus instituit? Res incerta est. Nonnulli putant, quando Joan. 2. in Cana Galilææ nuptias suâ præsentia honoravit. Tunc enim nuptias sanctificavit, usque benedixit, ut Ephesini Patres affirmant. Alii censent id factum Matth. 19. quando Christus confirmavit primam matrimonii institutionem, majoremque ipsi quam antè tribuit indissolubilitatem. Alii denique post resurrectionem, quando discipulis frequenter apprensus, multa cum ipsis locutus est de regno Dei, deque pertinentibus ad Ecclesiæ regimen. Quo etiam tempore Pœnitentiæ Sacramentum instituit Joan. 20. Ex tribus hæc sententiis, secunda est probabilior. Tum quia ex verbis Christi Matth. 19. *quod ergo Deus conjunxit, homo non separet*, Tridentinum colligit, Christum instituisse hoc Sacramentum. Tum quia major indissolubilitas, quam Christus tunc matrimonio tribuit (excluso libello repudiij, Judæis antè concessio) provenit ex ratione Sacramenti, uti dicitur in cap. *gaudemus* de divortijs.

CAPUT III.

Eadem est materia & forma Sacramenti Matrimonii, quæ contractus matrimonij. Verba proinde Sacerdotis: ego vos in matrimonium conjungo, &c. non sunt forma substantialis Sacramenti Matrimonij.

14 Probatur, quia ipsummet matrimonij contractum Christus elevavit in Sacramentum. Neque ex Scriptura vel Traditione habemus, aliam esse materiam & formam ipsius in esse Sacramenti, quam in esse contractus. Hinc

15 Collige 1°. quod sicut contractus, sic Sacramenti Matrimonij materia remota sunt personæ, seu corpora contrahentium: proxima, traditio eorum, seu verba vel signa, quibus ea traditio fit: forma denique, mutua acceptatio istius mutue traditionis, seu verba vel signa eam significantia.

16 Ad cujus intelligentiam, observandum quoddam verba ista: *accipio te in meam, accipio te in meum*, duplicem significant consensum. Primum in mutuum corporum traditionem. Secundum in mutuum istius traditionis acceptationem. Quatenus ergo significant consensum mutuum in traditionem, habent rationem materiæ proximæ. Quatenus verò significant consensum mutuum in acceptationem, habent rationem formæ, juxta illud S. Thomæ in 4. dist. 26. q. 2. a. 1. ad 1. *verba quibus consensus matrimonialis exprimitur, sunt forma hujus Sacramenti; non autem benedictio Sacerdotis, quæ est quoddam sacramentale.*

17 Scio Melchiorum Canum, Estium, Sylvium, aliosque Theologos non contemnendæ autoritatis aliter censere de forma hujus Sacramenti, & dicere, hujus Sacramenti formam non esse dicta verba conjugum, sed verba Sacerdotis: *ego vos in matrimonium conjungo, &c.* Verum in contrarium faciunt argumenta sequentia: 1°. quia verba ista Sacerdotis non esse formam, ex S. Thomæ proximè audivimus. Quod & S. Doctor repetit dist. 28. q. 1. a. 3. in corp. & ad 1. post Magistrum Sentent. ibidem §. *præmissæ autem*, ubi sic: *In*

hujus Sacramenti celebratione, sicut in aliis, quædam sunt pertinentia ad substantiam Sacramenti, ut consensus de presenti (qui solus sufficit ad contrahendum matrimonium) quædam verò pertinent ad decorem & solemnitatem Sacramenti, ut.... Sacerdotis benedictio. Magistro, & S. Thomæ concinuit S. Bonaventura, Scotus, & longè maxima Scholasticorum Veterum & Modernorum pars, ita ut opposita paucorum sit, nec satis fundata, ut videbitur.

2°. nulla forma verbalis est de substantia hujus Sacramenti, prout est de substantia aliorum Sacramentorum (aliàs Ecclesiæ certa aliqua verba præscripsit, saltem pro tota Ecclesiæ Latina; sicut pro aliis præscripsit Sacramentis: hoc autem non fecit. Imò verba proferenda à Sacerdote reliquit dispositioni cujusque Provinciæ, ut proximè videbimus) ergo verba illa Sacerdotis: *ego vos in matrimonium conjungo*, &c. non sunt forma substantialis hujus Sacramenti, sicut verba Sacerdotis in aliis Sacramentis sunt eorum forma substantialis. Aliàs iisdem illis verbis, ex præscripto Ecclesiæ, Sacerdotes omnes uterentur, saltem in Ecclesiæ Latina; sicut iisdem verbis, ex præscripto Ecclesiæ, omnes Latini Sacerdotes utuntur pro forma aliorum Sacramentorum. Non iisdem autem verbis omnes Latini Sacerdotes, nec omnes Ecclesiæ Latinae utuntur, prout ipsummet Tridentinum innuit sess. 24. c. 1. de reform. matrim. ibi: *Parochus... vel dicat: ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque Provinciæ morem.* Testaturque Sotus in 4. dist. 26. q. 2. a. 2. argum. 4. in nonnullis Ecclesiis Parochos dicere: *ego vos sponso, & Sacramentum confirmo.* Alios alibi: *quod Deus conjunxit, homo non separet.* Alios aliter.

3°. S. Congregatio Concilii Tridentini die 2. Martii 1580. proposito sibi hac de re dubio, censuit illa verba, quæ juxta Tridentinum sess. 24. c. 1. de reform. matrim. *Parochus, viro & muliere interrogatus, dicere jubetur (ego vos conjungo &c.)* non pertinere ad substantiam matrimonij, ideoque *matrimonium valere, etiamsi verba prolata sint tantum à contrahentibus, & non à Parocho, dummodo adsit presentia Parochi, quam absque verbis sufficere putavit.* Ita refert, testaturque Illustrissimus Fagnanus ad caput *quod nobis* de clandest. despons. num. 54. Qui cum fuerit vir integerrimus, per multoque annos sacra Congregationis Concilii, aliarumque Secretarius, declarationem illam ut legitimam & authenticam non retulisset, nisi talem esse cognovisset. Non est proinde de numero eorum, quas eadem Congregatio anno 1621. reprobavit, ut fictitias, & quibus fidem non habendam Urbanus VIII. anno 1631. 2. Augusti statuit. Nam etiam tunc Fagnanus Secretarius erat, & quibus fides habenda esset, apprimè noverat. Supradictam proinde declarationem vir integerrimus, & in istis versatissimus, non retulisset, si talem esse cognovisset.

4°. si verba illa Sacerdotis forent substantialis forma Sacramenti Matrimonij, nunquam sine illis, uti nec ante vel post illa, foret Matrimonij Sacramentum, ut à simili constat in forma substantiali ceterorum Sacramentorum, quæ nec sine forma eorum, nec ante vel post illam sunt, seu esse incipiunt. Atqui Sacramentum Matrimonij plerumque est, seu esse incipit, dum verba illa non sunt, sive ante, aut post illa.

Imprimis quodcumque masculus & femina, baptizati, absque ullo impedimento, coram Parocho, nihil dicente, & duobus testibus, cum debita intentione contrahunt per verba de presenti. Neque enim dubium, quin istud matrimonium